

slovnou výhradou svého právního stanoviska, že jí pohledávka ta přísluší proti Janu B-ovi. Když však přihláška takto zněla, nepotřeboval vyrovnací dlužník Josef B. pohledávku popírat, nechtěl-li ji popírat dále, než přihláška sama ji omezovala, neboť nárok přihlašovatelky nemohl jíti dále, než přihláška sama; přihláška však měla hledě ku zmíněné výhradě ten smysl, že žalobkyně přihlašuje svou pohledávku jen pro případ, že jí nepřísluší proti Janu B-ovi, o čemž mělo se rozhodnouti právě v uvedeném sporu, tedy pro případ, že žaloba její proti Janu B-ovi bude zamítnuta, žádáno tedy uspokojení pod odkládací výminkou této skutečnosti, takže bylo nutno vyčkati výsledek sporu, než se k zaplacení přikročiti mohlo. Jinými slovy byl tu případ §u 46 (2) vyr. ř. v tom způsobu, že pohledávka, přihlášená toliko podmíněčně, byla dlužníkem, když ku přihlášce úplně mlčel, uznána tak, jak byla přihlášená, tedy toliko podmíněčně, a to se rovná případu o němž § 46 (2) vyr. ř. právě mluví, že pohledávku přihlášenou bezpodmínečně dlužník kvalifikovaně popírá, t. j. uznává ji jen pod jistou výminkou a pro případ nesplnění podmínky ji popírá. Mohlo tu tedy jíti až do rozhodnutí onoho sporu o pouhé pojištění přihlášené pohledávky ve smyslu cit. § 46 (2) vyr. ř., neboť, kdežto § 133 (2) konk. ř. žádá při podmíněných pohledávkách složení na soudě, spokojuje se § 46 (2) vyr. ř. s pouhým pojištěním, a proto také, ježto věc zde zvláště a výslovně upravena jest, nebylo by možno sáhnouti k obdobě §u 133 konk. ř. (§ 63 vyr. ř.). Ale § 46 (2) vyr. ř. činí pojištění odvislým od návrhu věřitele, avšak žalobkyně návrhu takového neučinila, a také nijak neopírá nárok žalobní o dlužníkovu povinnost k pojištění, nýbrž o jeho domnělou povinnost složit dle §u 1425 obč. zák. na soudě, úkon to, který by v tomto případě ovšem úplně nahražoval pojištění, kdyby k němu vůbec povinnost byla. Má se tedy věc takto: složit k soudu dlužník povinen nebyl, ježto šlo o pohledávku podmíněčně přihlášenou a podmínka ještě splněna nebyla, kdežto § 1425 obč. zák. předpokládá dluh, jenž již věřiteli vyplacen býti má (slova »věc, kterou má odevzdati«); pojistiti dluh však také povinen nebyl, protože § 46 (2) vyr. ř. předpokládá návrh na pojištění, jehož nebylo. Mohl tedy dlužník s placením čekati, až se podmínka splní. Ona se splnila, když žaloba věřitelky proti Janu B-ovi byla rozsudkem ze dne 29. prosince 1922, doručeným dne 17. ledna 1923 zamítnuta, a když zástupce žalobkyně, nevyčkav uplynutí odvolací lhůty, dopisem ze dne 26. ledna 1923 žalované straně oznámil, že odvolání nepodá, avšak tu také hned dlužník platil, zaslav věřitelce celou 50% kvotu, rozvrhnutou na tři splátky, t. j. 2906 Kč, jak nižší stolice beze všeho odporu zjistily, již dne 27. ledna 1923.

Čís. 3370.

Žalobě o nároky ze správy společného majetku neb obstarání cizí věci nemusí nutně předcházeti složení účtu.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1924, Rv I 1373/23.)

Peníz, jehož se domáhali žalobci na žalované, byl účetním výsledkem (saldem), vyplývajícím ze sčítování různých položek aktivních s různými položkami pasivními. Jednotlivé položky tohoto vzájemného sčítování zakládaly se na různých právních důvodech; na obou stranách převládaly platy a jinaké náklady na majetek oběma stranám společný (§§ 1037, 1041, 1358 obč. zák.), při položkách pasivních závazky k odvedení podílu z užitků společného majetku straně druhé; kromě toho byly do tohoto vzájemného účtování pojaty i položky z právního důvodu smlouvy tržové, a položky z náhrady škody, i jiné. Za sporu namítala žalovaná proti žalobnímu nároku započtením různé vzájemné pohledávky a, by této námitce čelili a žalobní nárok v platnosti udrželi, uplatňovali žalobci v tomto vzájemném účtování proti žalované další aktivní položky, které v původním odpočtu, v žalobě obsaženém, uvedeny nebyly. Procesní soud první stolice žalobě částečně vyhověl, ohledně některých položek ji zamítl. Odvolací soud vyhověl odvolání žalobců do zamítající části potud, že zamítl žalobu pouze pro tentokráte, vycházeje z názoru, že jde o vzájemné nároky z poměru správy společného majetku a spolčení se k společnému zisku po rozumu §§ 825 a 1175 obč. zák., při čemž uplatňování výsledného celkového nároku té neb oné strany podmíněno jest předchozím složeným účtem.

Nejvyšší soud k dovolání žalobců zrušil rozsudek odvolacího soudu a vrátil mu věc, by o ní dále jednal a znovu ji rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Názor odvolacího soudu není správným, neboť nejde v tomto případě jen o výsledný konečný nárok z poměru společenského, podmiňující nutně dřívější vyúčtování příjmů a výloh, s tímto poměrem souvisejících, nýbrž o hromadění nároků z různých, s tímto společenstvím mnohdy nesouvisejících právních důvodů. Na základě zjištění soudu prvního poukazují dovolatelé správně k tomu, že ani v těch položkách, které se vztahují na společný majetek, nejde o nároky ze správy majetkového společenství, kterou vede na účet obou stran společný správce, nýbrž o ojedinelé úkony, jimiž se společníci od případu k případu do této správy svémocně vměšují. Jako nejvyšší položka převládají platy na annuity a úroky z dluhů společného majetku, o nichž žalobci tvrdí, že jich ani neučinili z příjmů statku a při nichž přichází v úvahu jako právní důvod především § 1037 obč. zák. pokud se týče § 1358 obč. zák. Ostatně nelze ze zákona vyčísti vížící předpis, že účet v naznačených právních poměrech musil bezvýhradně složen býti již předem a že tvoří nutnou podmínku pro soudní uplatnění příslušných nároků žalobou. Avšak, i kdyby se za to míti mělo, že uplatňované nároky předpokládají předchozí složení účtu, dlužno si ujasniti, jaký účel toto kladení účtu má. Zákon ukládá arciť povinnost ků složení účtů zejména v právních poměrech dle §§ 837, 1012, 1039, 1198—1200 obč. zák.; účtem tím se má zjistiti a vykáhati, co přísluší tomu, kdo jedná za druhého

nebo jeho majetnost spravuje, proti tomuto druhému, a co přísluší zase tomuto druhému z těchto poměrů proti jeho jednateli nebo správci jeho majetnosti. Nárok na složení účtu není tedy sám o sobě právem majetkové hodnoty, nýbrž obsahuje jen právní zájem a jest prostředkem k poznání a zjištění majetkoprávních nároků a závazků. Účet může býti složen zejména v jednodušších věcech, zajisté i teprve v žalobě o zaplacení účetního výsledku, a nesložení účtu předem mohlo by míti potom význam jen pro útraty sporu (§ 45 c. ř. s.). V tomto případě vyúčtovali žalobci svůj nárok v žalobě i v přípravném spise podrobně, byť i málo přesně, a žalovaná uplatnila svým protiúčtem ve sporu neméně podrobně své vzájemné nároky námitkou započtení. Bylo tedy oboustranně ve sporu provedeno vzájemné súčtování a prvý soud s velkou zevrubností o těchto vzájemných nárocích jednal, obsáhlé důkazy prováděl a též věcně rozhodl a dle odvolání žalobců zbývalo téměř jediné o tom rozhodnouti, zda prvý soud měl jednati a rozhodnouti o oněch dalších, žalobci uplatňovaných položkách, týkajících se zaplacení annuit a úroků, vybrání slámy a náhrabků, a o položce 100 Kč povozného. Vzhledem k tomuto stavu věci bylo by formalismem a procesní nehospodárností, odepřítí věcné rozhodnutí ve sporu, téměř již úplna projednaném, proto, že účet, jenž byl ve sporu složen, má býti složen mimo spor znova.

Čís. 3371.

Z toho, že snoubenka podala na snoubence trestní oznámení pro § 506 tr. zák., nemůže ještě snoubenec odvozovati důvod k odstoupení od zasnoubení a ke zrušení slibu manželského (§ 1328 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 8. ledna 1924, Rv I 1448/23.)

Žalovaný navázal s žalobkyní, slibiv jí manželství, důvěrné styky a mělo mezi nimi dojít ku sňatku. Ježto žalovaný, tvrdě odpor svých příbuzných, zdráhal se ve sňatek vejíti, podala na něho žalobkyně trestní oznámení pro přestupek dle §u 506 tr. zák., z kteréhožto trestného činu byl žalovaný právoplatně sprostěn. Žalobu na náhradu škody o b a n i ž š í s o u d y zamítly, N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl

D ů v o d y:

Dovolatelka založila žalobu na předpisu §§ 46 a 1328 obč. zák. (v žalobě omylem uvedla § 1327 obč. zák.) a je proto vzhledem ku předpisu §u 1328 obč. zák. uvážiti, zdali je správným právní názor odvolacího soudu, jenž považoval takto opřený nárok žalobní za bezdůvodný. Odvolací soud, osvojivší si po této stránce zjištění soudu prvé stolice, má prokázáno, že žalovaný učinil dovolatelce vážný slib manželský, že již